

SvD OPINION

Kommunerna måste ta sitt ansvar

Regeringen har lagstiftat om rätten till näringsriktig skolmat. Nu är det upp till kommunerna att göra sin del och anstränga sig mer för att alla skolbarn ska få bra kost. Det skriver landsbygdsminister Eskil Erlandsson och Livsmedelsverkets generaldirektör Inger Andersson.

Varannan skola serverar inte skolmat som lever upp till kraven på näringsriktig mat i nya skollagen, enligt den granskning som SvD inledde i går. Hjälp SvD att kartlägga skolmaten i hela landet. Använd taggen #skolmatkollen på instagram, Twitter, Facebook eller Flickr och berätta, fota eller tipsa. Följ granskningen på SvD.se.

20 april 2012 kl 04:46 , uppdaterad: 20 april 2012 kl 08:18

BRÄNNPUNKT | SKOLMATEN

Det är svårt, för att inte säga omöjligt, att lagstifta om att maten ska vara god.

Eskil Erlandsson och Inger Andersson

Mat ska vara god. Annars äts den inte och då spelar det ingen roll hur nyttig den är. I går rapporterade SvD om brister i skolmatens näringsinnehåll, knappt hälften av skolorna lever upp till kraven. Regeringen satsar nu på ett nytt kompetenscentrum som ska hjälpa kommuner och landsting att höja kvaliteten på maten.

Trots att blodpudding är nyttigt och rikt på järn erbjuds det bara på ett fåtal skolmatsedlar. Det kanske inte är så konstigt eller felaktigt. Om maten inte uppskattas och äts upp spelar det ingen roll hur nyttig den är, den hamnar ändå i slaskhinken och bidrar i stället till miljöproblem och bortslösade resurser. För att nå målen om

näringsriktighet och måltidsupplevelse måste maten lagas med kärlek, omtanke och kreativitet.

Det är svårt, för att inte säga omöjligt, att lagstifta om att maten ska vara god, för smaken är så klart olika. Men för att främja kvaliteten, matglädjen och skolkockarnas engagemang satsar regeringen fyra miljoner från och med 2012 på ett nytt nationellt kompetenscentrum på Livsmedelsverket. Dit kan kommuner, landsting, skolkockar och enskilda vända sig för att få tips, råd och kunskap om hur måltiderna kan förbättras.

Kompetenscentret är en del i satsningen Sverige – det nya matlandet och sprider goda exempel, erbjuder stöd och verktyg för utveckling av måltiderna och ökar medvetenheten om dess betydelse. Regeringen har också lagstiftat om rätten till näringsriktig skolmat. Maten som serveras i skolorna är för många barn dagens viktigaste måltid. Det är i unga år som matvanorna sätts och de följer ofta med hela livet. Den största utmaningen, och det som gör störst skillnad, är ändå måltidsupplevelsen som helhet. Nyckeln till framgång heter engagerad personal, kunskap och kreativitet. Det är detta som det nationella kompetenscentret ska bidra med.

Det här gör vi på nationell nivå. Nu utmanar vi landets kommuner att visa att de kan utveckla skolmåltiderna. Det finns många bra exempel på skolor som gjort maten till en fantastisk upplevelse och en del av utbildningen och den sociala träningen. Men många kan lägga på ett extra kol för att leva upp till kraven om måltidsupplevelse, näringsriktighet och minskat matsvinn.

Två olika kommuner kan satsa ungefär lika mycket pengar på skolmåltiderna, men resultatet kan vara helt olika. Nioåriga Selma i X-sala har lika stor rätt att lämna skolrestaurangen mätt och glad, som August i åttan i Y-sala. För att det ska bli verklighet krävs engagemang.

Kommunpolitiker och skolledare måste ta sin del av ansvaret och anstränga sig mer för att skolbarnen ska få i sig bra mat och en positiv upplevelse kring skollunchen. Lärare och kökspersonal måste ges förutsättningar att göra ett bra jobb.

Med hjälp av skolmåltiderna har vi i Sverige enastående möjligheter att främja en hälsosam livsstil. De kan användas som en del i det pedagogiska arbetet och som verktyg för ökad integration, social träning, gemenskap och som kulturbärare.

Att redan i förskolan och skolan låta barnen få kunskap om vad som är bra mat och erfarenhet av positiva måltidsupplevelser skapar en god grund för att nioåriga Selma kan bli en medveten konsument i framtiden. Om Sverige ska bli det nya matlandet i Europa, som regeringen har satt upp som mål, måste hela Mat-Sverige inkluderas. I detta arbete har skolmaten en given och central plats.

Efter studien om skolmatens näringsriktighet som Karolinska institutet har gjort har vi bättre insikt om vilka förbättringar som behövs. Skolmatens betydelse för hälsa, social gemenskap och framtida

konsumtionsvanor är alltför viktig att pruta på.

Menar man allvar med ambitionerna att leverera god välfärd och livskvalitet i sin kommun är det dags att inventera skolkockarnas förutsättningar att leverera grunden för goda vanor, samarbeta med övrig skolpersonal kring måltiderna, ställa krav på råvarorna och låta måltiderna få den plats de förtjänar under en skoldag. Nu förväntar vi oss ett gensvar från landets kommuner och att det nationella kompetenscentrumet används flitigt för att få ut den kunskap, de råd och verktyg som erbjuds.

ESKIL ERLANDSSON (C)

landsbygdsminister

INGER ANDERSSON

generaldirektör Livsmedelsverket
